

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-491/12-A

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola pro sluchově postižené, Praha 5, Výmolova 169
Sídlo:	Výmolova 169, 150 00 Praha 5
IČ:	48 134 058
Identifikátor:	600 021 050
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Věrou Pavličkovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Hlavní město Praha, Mariánské náměstí 2, 110 01 Praha 1
Místo inspekční činnosti:	Výmolova 169, 150 00 Praha 5
Termín inspekční činnosti:	23. – 25. dubna 2012

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost byla vykonána v mateřské škole a základní škole podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, k termínu inspekce (dále školský zákon).

Aktuální stav školy

Příspěvková organizace vykonává činnost mateřské školy, základní školy, střední školy, internátu, školní družiny, speciálně pedagogického centra (dále SPC)), školní jídelny a stanice zájmových činností v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Je uceleným vzdělávacím komplexem pro sluchově postižené z celé republiky.

V době inspekce se v 9 třídách základní školy (dále ZŠ) vzdělávalo 46 žáků (kapacita 75) deseti ročníků. Jejich počet je v posledních třech letech přibližně konstantní. Žáci jsou vzděláváni podle desetiletého školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Vzhůru ke vzdělání* (dále ŠVP). Vzdělávací nabídka mateřské školy (dále MŠ) vychází ze školního vzdělávacího programu s motivačním názvem *Hrajeme si se slonem*. Navštěvuje ji 10 dětí rozdělených do dvou skupin (jedna bilingvní pro děti se sluchovým postižením, druhá pro děti s logopedickými vadami). Jeden chlapec je cizinec (Ukrajinec). V současné době MŠ využívá možnosti školského zákona přijímat další děti, pokud se původně přijaté děti vzdělávají pravidelně kratší dobu, než odpovídá provozu. ZŠ se aktuálně věnuje 24

integrovaným žákům s kombinovaným postižením a 2 žákům-cizincům. Respektuje i další individuální zvláštnosti a 18 žákům umožňuje vzdělávání podle individuálních vzdělávacích plánů. Program plnění školní docházky je desetiletý.

Základní vzdělávání probíhá bilingválně, komunikačním kódem je český znakový jazyk a psaná forma českého jazyka, u žáků s kombinovaným postižením se používají další alternativní způsoby komunikace (znakovaná čeština, znak do řeči, piktogramy, aj.) dle doporučení poradenského zařízení a potřeb žáka.

Škola disponuje stabilizovaným a věkově vyváženým pedagogickým sborem. Děti v mateřské škole vzdělávají tři pedagogové (jeden si doplňuje potřebné vzdělání), asistentka pedagoga a částečně i vychovatelka školní družiny. Žáky v základní škole vzdělává 17 pedagogů (dva nekvalifikovaní, jeden z nich studuje), většina speciálních pedagogů a současně učitelů s oborovým vzděláním, a osm asistentů pedagoga. Výuka neslyšících je založena na bilingválním programu vzdělávání, jehož základem je současné působení slyšícího a neslyšícího pedagoga.

Všechny součásti školy jsou umístěny v jedné třípatrové budově. Základní škola má 10 kmenových učeben a 5 odborných pracoven. Školní družina je určena pro žáky, kteří nebydlí na internátě. Mateřská škola má k dispozici dvě třídy, šatnu, vlastní sociální zázemí a sportovně vybavenou chodbu. *Speciálně pedagogické centrum* (dále SPC) poskytuje diagnostické, poradenské, nápravné a terapeutické služby sluchově postiženým žákům, jejich rodičům a pedagogům. *Stanice zájmových činností – ULICENTRUM* poskytuje celoživotní vzdělávání neslyšícím a nedoslýchavým lidem z celé ČR, rozvíjí a šíří moderní metody výuky jazyků.

U školy je k dispozici školní pozemek pro výuku pěstitelských prací, školní hřiště, altán se sportovním zázemím (trampolína, bazén), hřiště MŠ. V minulém školním roce byla zrekonstruována mateřská škola a internát.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

ŠVP pro **ZŠ** je koncipován tak, aby postihl celou šíři vzdělávacích potřeb žáků s různým stupněm sluchového postižení, s narušenou komunikační schopností a kombinací postižení (somatické, zrakové a mentální). Učební plán je rozvržen do deseti let. Posiluje jazykovou složku, zahrnuje výuku českého znakového jazyka. Skupina žáků s kombinovaným postižením využívá totální a alternativní způsoby komunikace a je vzdělávána podle *Přílohy ŠVP* určené pro žáky s mentálním postižením. V souladu s potřebami sluchově postižených je vyučována hudebně dramatická výchova. Mezi volitelné předměty jsou zařazeny, stejně jako na ostatních školách pro sluchově postižené, znakový jazyk (jako další cizí jazyk) a cvičení z českého jazyka. Každému žákovi je poskytována individuální logopedická péče. Škola se profiluje bilingválním vzděláváním, které realizuje učitel a asistent pedagoga (jeden z nich je neslyšící). Slyšící pedagogové při výuce komunikují většinou mluvenou řečí případně doplněnou znaky (znakovaná čeština) a neslyšící českým znakovým jazykem. V ŠVP je oprávněně kladen důraz na rozvoj kompetencí komunikativních, které hrají klíčovou roli ve vzdělávání neslyšících.

Žáci si ve sledované výuce osvojovali zejména komunikativní kompetence, kompetence k učení a kompetence k řešení problémů. Pracovali zpravidla v malých skupinách, ve kterých se snažili uplatňovat schopnost spolupráce a vzájemný respekt. Žáci byli při výuce většinou pozorní. Získané vědomosti se snažili aplikovat, často však při těchto činnostech potřebovali pomoc přítomných pedagogických pracovníků. Na pokyny vyučujících reagovali pozitivně, až na výjimky respektovali školní řád a dohodnutá pravidla chování ve třídě. Ke svému vzdělávání využívali odpovídající učební texty, pracovní listy, četné

nástěnné materiály ve třídách vztahující se k probíranému učivu a speciální vzdělávací programy pro sluchově postižené. Motivačně působila práce s využitím interaktivních tabulí, internetu a počítačů. Úkoly, které plnili, byly vždy přiměřené a diferencované k jejich individuálním schopnostem. K potřebnému rozvoji slovní zásoby si žáci zejména na prvním stupni vedli slovníky a prožitkové deníky.

ŠVP pro předškolní vzdělávání byl během inspekce doplněn o údaje do kapitol *charakteristika školy, podmínky vzdělávání a evaluační systém*. Kapitola *vzdělávací obsah* zatím nesplňuje požadavky RVP PV a je třeba ji dopracovat.

Vzdělávání v MŠ probíhá ve dvou malých skupinách, kdy se dětem vždy souběžně věnují pedagog a asistent pedagoga či vychovatelka. Tím je zajištěna optimální individuální péče. Ve třídě pro děti s vadami sluchu působí neslyšící pedagogové, kteří užívají znakovou řeč, vychovatelka zprostředkovává český mluvený jazyk. Během hospitací v logopedické třídě byla patrná výborná souhra mezi učitelkou a asistentkou pedagoga. Realizované činnosti byly pestré a pro děti podnětné: cvičení s využitím víceúčelové gymnastické sestavy, reprodukce pohádky a individuální logopedická cvičení. Děti prokázaly velmi dobrou adaptaci na prostředí školy i adekvátní reakci na pokyny pedagogů. Během cvičení projevíly přiměřenou obratnost a radost z překonávání překážek. Při frontální reprodukci pohádky byla jejich aktivita naopak menší, ačkoliv je učitelka vhodně motivovala pomůckami, rytmickými nástroji i písničkou. Při logopedických cvičeních bylo zřejmé jejich soustředění a zájem plnit předkládané úkoly. Úměrně ke svému postižení byly trpělivé. Přestože spontánní hra byla během hospitací zastoupena méně, je patrné, že děti bez pomoci pedagogů dosud nedokážou hru rozvíjet.

V bilingvální třídě (pro děti s vadami sluchu) dodržují pedagogové pravidelný denní řád, který přispívá k adaptaci a psychické pohodě dětí. Důraz je kladen na užívání obou forem jazyka, což se dařilo a bylo zřejmé, že děti jsou na takový způsob zvyklé. Individuální a frontální aktivity byly zastoupeny rovnoměrně. Kladem byla opět velmi dobrá souhra učitelů a vychovatelky. Při cvičení projevíly děti poměrně dobrou dovednost reagovat rychle na smluvený signál i radost z pohybu. Další řízené aktivity měly zajímavý obsah (opakování dnů v týdnu, rozhovory o počasí, poznávání části obličeje i celého lidského těla), ale v některých momentech byly pro děti příliš abstraktní až nepochopitelné. Učitelka užívala zajímavé pomůcky, ale kladla zbytečný důraz na orientaci v obtížných pojmech, které děti vzhledem k věku i postižení nemohly dostatečně pochopit. Negativně působila i délka řízených aktivit a absence nabídky pití (od příchodu dětí až do svačiny v 9:30 hodin děti nepily).

Pedagogové dbají na zohledňování individuálních potřeb dětí a žáků. O všech dětech a žácích vedou portfolia, která obsahují potřebná vyšetření a dále záznamový arch o vzdělávacích pokrocích. V přímé pedagogické práci učitelky byla individuální péče dominantní a efektivní.

Škola sleduje a projednává úspěšnost žáků v pedagogických radách a v metodických orgánech. Ověřování výsledků vzdělávání probíhá standardním způsobem, kdy vyučující ve spolupráci s ostatními pedagogy a odborníky z SPC hodnotí výsledky žáků. Pro možné srovnávání výsledků vzdělávání sluchově postižených organizuje stanice zájmových činností *Ulitoolympiádu*, jejímž cílem je ověření úrovně vědomostí sluchově postižených v oblasti českého, anglického a českého znakového jazyka. Žáci se pravidelně účastní i různých soutěží, kde mohou porovnávat své znalosti a dovednosti.

Poradenské služby v **ZŠ** (výchovné poradenství a prevence sociálně patologických jevů) zajišťuje především *preventistka–výchovná poradkyně*. V její kompetenci je i pomoc žákům v jejich profesní orientaci, řešení výchovných a vzdělávacích problémů, spolupráce s třídními učiteli a odborníky z různých potřebných, souvisejících oblastí. Škola má vypracovaný velmi kvalitní *Minimální preventivní program*, jehož cílem je vytváření

pozitivního klima a předcházení sociálně patologických jevů, případně způsoby jejich řešení. Preventivní aktivity vhodně doplňuje velké množství volnočasových aktivit pro žáky. Preventivní výchovná poradkyně vede písemné záznamy umožňující doložit rozsah a obsah jeho činnosti, navržená a realizovaná opatření jsou částečně projednávána v pedagogických radách.

Individuální vzdělávací plány sestavené pro integrované žáky obsahují v některých případech odstranitelné formální nedostatky. Jsou pravidelně vyhodnocovány ve spolupráci se všemi vyučujícími a SPC. Na poradenských službách participuje i školní psychologka a školní logopedka. Velkou výhodou pro žáky i pedagogy je i vlastní SPC.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ředitelka školy je ve funkci od roku 2005 a splňuje legislativou stanovené požadavky pro tuto činnost. Při řízení klade důraz na efektivní delegování pravomocí. Plánování i organizační zabezpečení chodu školy je promyšlené a reaguje na aktuální potřeby jejího rozvoje. K realizaci kontrolní činnosti ředitelka vytvořila *Vnitřní kontrolní plán* s rozdělením kompetencí, který je konkretizován vnitřními směnicemi a příkazy ředitelky školy, obsahuje i konkrétní plnění kontrolní činnosti v jednotlivých měsících. *Rozhodnutí o zápisu do školského rejstříku* odpovídá zjištěným skutečnostem. *Pedagogická rada* plní právně definovanou funkci, záznamy dokládají projednávání všech zásadních pedagogických dokumentů a opatření týkajících se vzdělávací činnosti školy, např. projednávání zobecněných závěrů ze zjištění kontrolní ale méně už hospitační činnosti. *Školní řád* byl v průběhu inspekční činnosti doplněn v pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání v části celkové hodnocení žáka na vysvědčení o stupeň nehodnocen, nyní je v souladu s legislativou.

Další povinná dokumentace (*školní matrika, kniha úrazů, rozvrh vyučovacích hodin, výroční zprávy o činnosti školy, rozhodnutí ředitelky školy*) jsou vedeny v souladu s právními předpisy. Povinná dokumentace MŠ je většinou vedena v odpovídající kvalitě a rozsahu až na třídní knihy, ve kterých chybí zápisy o odpoledním vzdělávání. Rovněž bylo zjištěno chybné uvádění v počtu přítomných dětí.

Personální podmínky vytvářejí z hlediska odborné kvalifikace vhodné předpoklady k naplňování vzdělávacích programů. Management aktivně podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, snaží se zajistit jejich co nejvyšší kvalifikovanost. Pedagogický sbor je stabilizovaný. *Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků* se týká obecných možností a potřeb školy i vyučujících. Ředitelka školy podporuje odborný růst učitelů především v doplňování a rozšiřování kvalifikace. Jednotliví pedagogové se průběžně vzdělávají v různých kurzech i seminářích (např. *český znakový jazyk, britský znakový jazyk, vzdělávání sluchově postižených, kurz první pomoci aj.*). Poznatky z těchto akcí, dle sdělení ředitelky, prezentují v pedagogické radě nebo příslušných metodických orgánech.

Ve sledované výuce pedagogové vhodně využívali možnosti samostatné a skupinové práce i vzhledem k nižším počtům žáků ve třídách a přítomnosti asistentů byla tato činnost efektivní. Frontální výuka byla zaznamenána výjimečně, a to pouze v krátkých časových úsecích. Pedagogové byli vždy pečlivě připraveni, těšili se přirozené autoritě žáků. Na žáky kladli diferencované nároky a požadavky podle jejich schopností a možností. Nezapomínali na hodnocení, které žákům poskytovalo zpětnou vazbu, přičemž pozitivní hodnocení výrazně převažovalo. V průběhu jednotlivých vyučovacích hodin učitelé střídali metody výuky, zaznamenány byly dovednostně-praktické a názorně-demonstrační metody,

výklady, práce s texty, rozhovory i vysvětlování. Výuka byla často zpestřena soutěžemi. Učitelé zpravidla promyšleně a účelně spolupracovali se svými asistenty. Vyučovací hodiny měly kvalitní strukturu, na závěr bylo téměř vždy provedeno shrnutí a procvičení nového učiva. Učitelé si ověřovali, zda žáci pochopili zadané domácí úkoly. K efektivitě učení přispívaly názorné pomůcky, sporadicky začleněné mezipředmětové vazby a promyšlené využití životních zkušeností žáků.

Škola rozvíjí pestrou spolupráci s nejrůznějšími partnery. Podílí se na přípravě budoucích pedagogů z PedF a FF UK v Praze. Rodičům dětí a žáků umožňuje osobní návštěvy dle jejich potřeb (k dispozici je i tlumočnick) a poskytuje dostatek informací standardními formami. Pravidelně pořádá *Dny otevřených dveří*. Žáci školy se také veřejně prezentují prostřednictvím oblíbené *Bambiriády*. Další formy spolupráce probíhají prostřednictvím Rady školy. Pedagogové využívají rovněž odbornou pomoc pediatrů, psychiatrů a foniatrů. Cenná je spolupráce s podobně zaměřenými školami v Praze i mimo ni formou různých projektů, návštěv a organizací společných akcí (sportovních či kulturních). Neobvyklá je spolupráce se školami v zahraničí, vyvrcholením jsou výjezdy žáků, v posledních letech do Norska, Německa apod. Tyto aktivity jsou cenným doplňkem vzdělávání. Žáci rovněž každoročně vyjíždějí na týdenní pobyty školy v přírodě na hory i k moři.

Finanční zdroje školy v posledních třech letech tvořily dotace ze státního rozpočtu, provozní a účelové neinvestiční dotace zřizovatele, rozvojové programy MŠMT, MZ a MK, účelové investiční dotace zřizovatele, granty z ESF, finanční prostředky z doplňkové činnosti, výnosy z hlavní činnosti a v dostatečné míře i sponzorské dary. Zřizovatel zajišťoval školu v oblasti provozních výdajů a pomáhal při obnově investic, v rámci účelových dotací ze SR přispíval na vybavení prvních tříd, odměny zaměstnanců a náklady vzniklé při maturitních zkouškách. Škola čerpala prostředky z projektů EU, MHMP a SR na realizaci vybavení a modernizaci multimediální a ICT techniky, na jazykové vybavení, na vylepšení vybavenosti sportovišť a tělocvičny, na sportovní hry (Ulitoolympiáda, DeafDance) a na rozvíjení tvořivosti (Multimediální tvůrčí dílna). Škola se zapojila i do programu COMENIUS, který podporuje výjezdy žáků do zahraničí. (projekt Feel the Music of Europe). Prostředky z grantů a rozvojových programů (MŠMT, MHMP, EU), sponzorských darů i z vlastních zdrojů přispěly ke zkvalitnění a zlepšení podmínek vzdělávání, k vyšší motivaci pedagogických zaměstnanců, k prohloubení znalostí žáků v profilovaných oblastech vzdělávání. Hospodaření s poskytnutými finančními prostředky bylo v uplynulých třech letech vyrovnané.

Závěry

Činnost příspěvkové organizace je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.

Ředitelka splňuje požadavky stanovené k výkonu řídicí funkce. Personální podmínky vytvářejí dobré předpoklady pro uskutečňování cílů vzdělávacího programu. Plánování a organizování činnosti školy je účelné, rozhodovací pravomoci jsou sladěny s výkonnými kompetencemi.

Poradenské služby jsou zcela funkční, pozitivem je úzká spolupráce s odborníky nejen ze SPC. Preventivní postupy vytvářejí předpoklady k předcházení vzniku sociálně patologických jevů, podporují zdravý vývoj žáků a pozitivně ovlivňují jejich vzájemné vztahy. Pedagogům se daří u sluchově postižených žáků a žáků s kombinovanými vadami rozvíjet komunikační kompetence tak, aby byly co nejlépe připraveny na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Kvalitní vzdělávání je zajišťováno vhodně používanými metodami a formami výuky, které přispívají k rozvoji klíčových kompetencí žáků.

V souladu se světovými trendy a potřebami sluchově postižených dětí a žáků je výuka zajištěna slyšícími i neslyšícími pedagogickými pracovníky.

Vzdělávání v MŠ je třeba více uzpůsobovat specifickým možnostem dětí.

Pro účinný chod organizace, který musí být v souladu s právními předpisy, je třeba odstranit dílčí nedostatky:

- *ve ŠVP pro předškolní vzdělávání je třeba doplnit kapitolu vzdělávací obsah dle požadavků RVP PV,*
- *třídní knihy v mateřské škole musí být vedeny v souladu s § 28 odst. 1 písm. f) školského zákona*

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 14 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Mgr. Jana Frojdová, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Střední škola, Základní škola a Mateřská škola pro sluchově postižené, Praha 5, Výmolova 169 schválená usnesením Zastupitelstva hlavního města Prahy č. 6/15 ze dne 28. 4 2011 s účinností od 1. 6. 2011
2. Rozhodnutí MŠMT čj. 10228/08-21 ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení ze dne 26. 6. 2008 s účinností od 9. 2008
3. Jmenování MHMP čj. SKU-06/271/2005 do funkce ředitelky Speciální školy pro sluchově postižené, Praha 5, Výmolova 169 ze dne 28. 6. 2005 s účinností od 2005
4. Výkazy o základní škole M3 k 30. 9. 2009, k 30. 9. 2010, k 30. 9. 2011
5. Výkazy o mateřské škole S1-01 k 30. 9. 2009, k 30. 9. 2010, k 30. 9. 2011
6. Výkazy o ředitelství škol R 13-01 k 30. 9. 2009, k 30. 9. 2010, k 30. 9. 2011
7. Personální dokumentace pedagogických pracovníků základní školy a mateřské školy k datu inspekce – doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání
8. Koncepce rozvoje školy ze dne 1. 9. 2011
9. Kniha úrazů vedená od 20. 3. 2008
10. Minimální preventivní program – školní rok 2011/2012
11. Zápis z jednání s rodiči ve školních letech 2010/2011 a 2011/2012
12. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní roky 2010/2011 a 2011/2012
13. Kritéria pro přijetí k předškolnímu vzdělávání – Střední, základní a mateřská škola pro sluchově postižené, Praha 5, Výmolova 169 ze dne 2. 1. 2012
14. Třídní knihy obou tříd MŠ – školní rok 2011/2012
15. Třídní knihy základní školy za školní roky 2010/2011 a 2011/2012
16. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Vzhůru ke vzdělání*
17. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání *Hrajeme si se slonem*
18. Školní matrika dětí a žáků včetně individuální dokumentace vedená k datu inspekce
19. Doklady o přijímání dětí a žáků – pro školní rok 2011/2012
20. Rozpočtová opatření pro roky 2009, 2010 a 2011
21. Finanční vypořádání dotací MŠMT v letech 2009, 2010 a 2011

22. Výkazy zisku a ztráty za roky 2009, 2010 a 2011
23. Výpisy zápisů z účetnictví školy za roky 2009, 2010 a 2011
24. Přehledy výpisů grantů za roky 2009, 2010 a 2011
25. ICT vybavení za roky 2009 – 2011 a k termínu inspekce

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu, Mgr. Kateřiny Kulíškové.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pražském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Praze dne 7. května 2012

(razítko)

Mgr. Jana Frojdová, školní inspektorka	Frojdová, v. r.
PaedDr. Alice Bláhová, školní inspektorka	Alice Bláhová, v. r.
Mgr. Karel Kuchler, přizvaná osoba	Karel Kuchler, v. r.
Ing. Jitka Koutová, kontrolní pracovnice	J. Koutová, v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Praze dne 28. 5. 2012

(razítko)

Mgr. Věra Pavličková, ředitelka školy	Věra Pavličková, v. r.
---------------------------------------	------------------------

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.